НУ „Васил Друмев“
гр. Пазарджик
ул. “Завоя на Черна“ №13
Тел.034/445101,www. drumevpz.bg
e-mail: 1301247@edu.mon.bg

ILIANA GEORGIEVA CHALAKOVA
Digitally signed by ILIANA GEORGIEVA CHALAKOVA
Date: 2025.10.09 10:29:01 +03'00'

УТВЪРЖДАВАМ:……
Илиана Чалъкова
Директор на
НУ „Васил Друмев“-Пазарджик

ПРОГРАМА ЗА ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

I. УВОД

Настоящата програма цели да начертае целите и задачите за работа с учениците от НУ „Васил Друмев“ - Пазарджик за изграждане на гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование.

Училищната програма се базира на:

- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Наредба №13/ за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;
- Стратегия за развитие на НУ „Васил Друмев“ – гр. Пазарджик.

Програмата включва реда и начините за изграждане на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурно образование

II. СЪЩНОСТ И ЦЕЛИ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са взаимосвързани и формират интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда.

Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното

общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.

Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.

Екологичното образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.

Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

Целите на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са:

1. изграждане на автономна и активна личност, която:

а) разбира и отстоява общочовешките ценности, ценностите на демокрацията и човешките права, участва в гражданския, политическия и социалния живот по отговорен, съзидателен и ефективен за себе си и за обществото начин;

б) познава институциите, структурата и процедурите на демократичното общество, икономическите и политическите реалности на глобализиращия се свят;

в) зачита значимостта на всяка човешка личност в многообразието от нейните идентичности, признава правото и ценността на различието, приема равнопоставеността на всички в общото социално пространство;

г) осъзнава и цени своята културна идентичност;

д) взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин;

е) изразява обосновано и критично гражданската си позиция;

ж) взема самостоятелни решения относно своето развитие, проявява инициативност и способност да си поставя цели, да планира и да обосновава действията си;

з) носи отговорност за поведението си и оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора;

и) подбира адекватна информация, продукти и услуги за подобряване на здравето и поддържа здравословен начин на живот за себе си и за околните;

й) познава и спазва нормите за екологична култура и поведение с оглед опазване на природата и създаване на устойчива околна среда;

к) познава механизмите на публичните институции и гражданското общество за прилагане на споделена отговорност за опазване на околната среда и проявява готовност за участие в тях;

л) умее да прави връзки между отделни сфери на обществения живот и да разбира причините за социалните неравенства, екологичните и глобалните предизвикателства;

2. функциониране на всяка образователна институция като автономна, активна и саморазвиваща се общност, която:

а) възпитава в демократичните ценности;

б) насърчава инициативност, отговорност, солидарност, социална чувствителност и критичност у всички участници в образователната система;

в) утвърждава устойчива, включваща, демократична и здравословна среда, свободна от различните форми на агресия и дискриминация;

г) изгражда и поддържа позитивен психологически климат и възможности за избори, свързани със здравето, екологията, гражданското участие, междукултурната толерантност, взаимното разбиране, зачитане и уважение;

д) създава позитивна образователна среда за диалог между представителите на различните културни общности в зависимост от тяхната възраст и компетентности, включително и чрез формите на ученическото участие и самоуправление.

III. НАЧИНИ И ФОРМИ ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват в процеса на придобиването на всички видове училищна подготовка, както и в:

1. в часа на класа, включително и чрез ученическото самоуправление;
2. в заниманията по интереси в рамките на целодневна организация на учебния ден;
3. в рамките на дейностите по обща подкрепа за личностно развитие по реда и при условията на държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.
4. В часовете, които не се водят от учители – специалисти в рамките на Национална програма „Без свободен час“. Учителите разработват отделни програми с теми по здравно образование, екологичното и интеркултурното образование, гражданско образование.

В процеса на придобиване на общообразователната подготовка гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват интегрирано и чрез самостоятелен учебен предмет гражданско образование.

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование **в часа на класа** освен чрез обучение за придобиване на компетентностите, се осъществява чрез занимания, дейности и проекти по тематични области, свързани със:

1. патриотичното възпитание и изграждането на националното самочувствие;
2. толерантността и интеркултурния диалог;
3. финансовата и правната грамотност, в т.ч. избор на първо работно място;

4. военното обучение и защитата на родината;
5. безопасността и движението по пътищата;
6. защитата на населението при бедствия и аварии и оказване на първа помощ;
7. превенция на насилието, справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;
8. превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха;
9. превенция и противодействие на корупцията.

Обучението по отделни тематични области може да се осъществява от гост - лектори от съответните компетентни институции, от неправителствени организации или от общественици в присъствието на класния ръководител.

За изпълнение на училищната стратегия и училищните политики педагогическият съвет може да определя приоритетни тематични области съобразно спецификата на общността, средата, интересите и възрастовите особености на учениците.

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в **заниманията по интереси** в рамките на целодневна организация на учебния ден се осъществяват от учителите в групите за целодневна организация на учебния ден чрез дейности и проекти, свързани със същността и целите на интердисциплинарния комплекс. Времето за дейности по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование може да се разпределя за групата равномерно през цялата учебна година или модулно в даден период от учебната година.

IV. ИНСТИТУЦИОНАЛНА ПОЛИТИКА ЗА ПОДКРЕПА НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Политиката за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование на НУ „Васил Друмев“ – гр. Пазарджик е насочена към изграждане и поддържане на демократична училищна организационна култура, която насърчава спазването на споделени правила, процедури, традиции и колективни ценности. Неизменна част от нея са:

1. определянето на училищни ритуали, свързани с:
- *а)* откриването и закриването на учебната година;
- *б)* официалното раздаване на удостоверението за завършен първи клас, удостоверението за завършен начален етап на основната степен, свидетелството за основно образование и дипломата за средно образование;
- *в)* награждаване на отличили се ученици и учители;
- *г)* поддържането на училищен кът и съхраняването на училищното знаме;
- *д)* честването на националния празник, на официалните празници, на дните на национални герои и будители, на празника на патрона на училището;
- *е)* изпращане на завършилите зрелостници;
- *ж)* традиционни срещи на бивши възпитаници на училището;

2. изборът на:
- *а)* училищна униформа и/или знаци и символи;

б) училищен химн;

3. възпитаването в трайни навици за отдаване на почит и израз на националното самосъзнание чрез:

а) изслушване на националния химн в тържествени за държавата и училището моменти;

б) поставяне на националния флаг на фасадата на училището.

Политиката за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование на НУ „Васил Друмев“ – гр. Пазарджик включва и подкрепа на инициативността и участието на учениците чрез подходящи за възрастта им включващи демократични практики, като:

1. участие в различни форми на ученическо самоуправление и представителство;
2. организиране на доброволчески дейности във и извън училище;
3. организиране на училищни кампании, подкрепящи здравето, толерантността, социалната чувствителност, правата на човека, опазването на околната среда и пр.;
4. организиране на училищни празници и събития съобразно календара на световните, международните, европейските, националните, общинските, местните, професионалните и културните дати и празници;
5. организиране на обучения на връстници от връстници;
6. развиване на младежкото лидерство;
7. участие в клубове и неформални групи по интереси;
8. реализиране на форми на посредничество, решаване на конфликти, превенция на агресията;
9. въвеждане на практиката на ученици-наставници за превенция на конфликти, отпадане от училище и др.;
10. проучване на мненията, нагласите и очакванията на учениците относно процеса и съдържанието на училищното образование и предложения по училищния живот;

Неизменна част от политиката на НУ „Васил Друмев“ – гр. Пазарджик, насочена към гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование, е подкрепата за мултикултурната среда. Когато в един и същи клас са записани ученици, с различна етническа принадлежност, не се допуска обособяването им в отделни паралелки, въз основа на етническата им принадлежност.

V. ДЕЙНОСТИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМА ЗА ПОДКРЕПА НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Дейностите и темите са съобразени с рамковите изисквания за резултатите от обучението по гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.

- **Възпитание в гражданско образование чрез:**

1. Цялостна учебна, извънкласна и извънучилищна дейност.

Срок: постоянен
Отговорник: кл.ръководители

2. Спазване на Правилника за дейността на НУ „Васил Друмев“ – гр. Пазарджик.

Срок: постоянен
Отговорник: кл.ръководители, психолог

3. Спазване на Правилника за осигуряване на безопасни условия, обучение и труд в училището.

Срок: постоянен
Отговорник:кл.ръководители, психолог

4. Провеждане на часа на класа, съгласно изготвен тематичен план, с включени теми по гражданско образование, съгласно рамковите изисквания.

Срок: постоянен
Отговорник: кл. ръководители

5. Изграждане на ученически съвет. Участие на негов представител в заседанията на Педагогическия съвет при разглеждане на теми, свързани с образованието, възпитанието и социализацията на учениците.

Срок: 24.09.2021г.
Отговорник: Петя Точкова – психолог

6. Взаимодействие на училищния психолог с всички страни, свързани с образованието, възпитанието и социализацията на учениците.

Срок: постоянен
Отговорник: уч. психолог

7. Работа с родителите за превръщането им в партньори в образованието, възпитанието и социализацията на учениците.

Срок: постоянен
Отговорник: кл. ръководители

- **Възпитание и изграждане на национално самочувствие и общочовешки ценности и добродетели и продължаване на националните традиции, възпитаване на учениците в патриотизъм:**

1. Честване на всички национални празници.

Срок:съгласно График на учебното време
Отговорник:кл.ръководители, психолог

2. Спазване на задължителните символи на българското училище – Национално знаме, Държавен химн, Училищно знаме.

Срок: през учебната година
Отговорник:кл.ръководители

3. Поддържане традицията на сътрудничество с основните социални фактори – семейство, културни институции, сдружения, фондации, други институции и организации, имащи отношение към възпитанието на младите хора.

Срок: постоянен
Отговорник: кл. Ръководители

4. Организиране на дарителски инициативи за подпомагане на уязвими групи.

Срок: постоянен
Отговорник: кл. ръководители, психолог

5. Провеждане на беседи в часа на класа, свързани с национални исторически събития и национални празници.

Срок: постоянен
Отговорник: кл. ръководители

6. Посещение на исторически музеи.

Срок: постоянен
Отговорник: кл. ръководители

7. Разработване на проекти и презентации, свързани с националната история, обредност и традиция.

Срок: постоянен
Отговорник: кл. ръководители

- **Здравно и екологично образование на учениците**

1. Включване в плановете на часа на класа на теми, свързани със здравното и екологичното образование.

Срок: постоянен
Отговорник: кл. ръководители

2. Провеждане на беседи на учениците, съвместно с медицинското лице в училище или с външен лектор.

Срок: постоянен
Отговорник:кл. ръководители, мед. Сестра

3. Провеждане на туристически излети, походи и екскурзии

Срок: постоянен
Отговорник: кл. ръководители

4. Сформиране на училищни отбори по различни видове спорт

Срок: постоянен
Отговорник: кл.ръководители

5. Отбелязване дните, свързани с екологична тематика

Срок: постоянен
Отговорник: кл.ръководители

- **Интеркултурно образование на учениците**

1. Участие в общински, регионални и международни конкурси.

Срок: постоянен
Отговорник: директор, кл.ръководители

2. Включване на теми с интеркултурна тематика в часа на класа, съгласно рамковите изисквания за интеркултурно образование.

Срок: постоянен
Отговорник: кл. ръководители

4. Провеждане на беседи и разговори на интеркултурна тематика в часа на класа.

Срок: постоянен
Отговорник: уч. психолог

5. Включване в занимания по интереси.

Срок: постоянен
Отговорник: кл.ръководители

6. Разработване на проекти, инициирани от учители, ученици, училищно настоятелство, педагогически съвет, обществен съвет по определени теми, свързани с училището, общината и региона.

Срок: постоянен
Отговорник: директор, кл.ръководители

VI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За изпълнението на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции, неправителствения сектор и училищната общност. Всички участници в образователния процес (семейство, училище, институции, НПО) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.

Програмата за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование е отворена по промени през цялата учебна година.

НУ „Васил Друмев“
гр. Пазарджик
ул. “Завоя на Черна“ №13
Тел.034/445101,www. drumevpz.bg
e-mail: 1301247@edu.mon.bg

ЗАПОВЕД

№ 88 / 15.09.2025 г.

На основание чл. 259, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование, във връзка с чл. 31, ал. 1, т. 1, т. 2 и т. 6 от Наредба № 15 от 22 юли 2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти и във връзка с решение на Педагогическия съвет с Протокол № 11 от 12.09.2025 г.

УТВЪРЖДАВАМ

Програма по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование за учебната 2025-2026г. Хартиен носител на Програмата да се съхранява в класьор „Правилници и планове“ в Дирекция 2 етаж. Контрол по изпълнение на заповедта ще осъществявам лично.

Приложение:

1. Програма по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование за учебната 2025-2026г.